

סיור במתקני אל-על בנתב"ג – 29/6/10

לאחר חודשים של עיכובים ודחיות, הוסרו כל המכשולים ונמצא גם בואינג 777, שבאירוע נדיר נמצא יום שלם על הקרקע והביקור יוצא לדרך. חלק מהחברים מתברבר קצת בניווט לשער הצפוני של אל-על, אך לבסוף כולם מגיעים והפעם, קבוצה גדולה של 60-70 חברים. מקבל אותנו היחצ"ן הג'ינג'י של אל-על ונכנסים להגדר גדול, שם נח לו בואינג 757 המוכר ל"סאן-דור" שהיא חברת בת של אל-על לטיסות צ'רטר. המטוס נראה ענק, אף שנחשב לבינוני בגודלו, כי רק כשנמצאים בהגדר, מקבלים את הפרספקטיבה הנכונה לגודל המטוסים.

כיבוד קל, כובעים לבנים של אל-על ומחציתנו פונה ל- 777 ומחציתנו לבתי-המלאכה.

מתחילים בפנצ'ריה: צמיגים גדולים שעליהם רץ המטוס ואמורים לעמוד בהלם הנחיתה ולכן היו כאלו עם 42 שכבות ולחץ של 200P.S.I ונראה שעלות ספורים מאלו, כעלות מכונת שלמה. משם עוברים למחלקת ההידראוליקה עם כני נסע ענקיים ובלמים שנראים קטנים מכדי לעצור מפלצות של עשרות ומאות טונות, הדוהרות ב- 140 קשר. מסביב בתי-מלאכה עם מכונות, כלי עבודה ובליל של ריחות וקולות המעוררים זיכרונות רחוקים. מגיעים למחלקת הבודקת ומשפצת גרטורים המספקים מתח למערכות המטוס ומראים לנו גרטור קטן, שאורכו כ- 50 ס"מ ושכמותו יש כמה במטוס. אך גרטורצ'יק זה מפיק הספק מדהים של 120KVA, עם מתח תלת-פאזי של 115V בתדירות של 400 הרץ. המחיר? מדהים עוד יותר, 600-700 אלף דולר (!!!). המחלקה האחרונה בסבב בתי-המלאכה, היא מחלקת המנועים והמלווה שלנו, ישראל השמנמן, זורח, זוהי המחלקה שלו. למטוסי אל-על מנועים של רוב היצרנים הגדולים: פרט-אנד-וויטני, ג'נרל אלקטריק, רולס-רויס ו-CFM. המחלקה גדושה במנועי טורבו-מניפה מסוגים שונים שבחזיתם המניפה הענקית שהיא בעצם סוג של פרופלור משורוול. יחס העקיפה במנועים אלו הוא סביב 1:5, כלומר שעל כל 5 יחידות מסת אוויר היוצאות מאחורי המניפה החוצה, יחידה אחת של אוויר נדחסת לתוך תא השריפה, נשרפת יחד עם הדלק המוזרק לתא והגזים נפלטת אחורנית במהירות גבוהה. בדרכם החוצה, מסובבים הגזים הלוהטים את הטורבינה וזו מסובבת את המניפה והמדחס בכניסה למנוע. דחף המנוע נוצר הן ממסת האוויר הגדולה היוצאת החוצה אחרי המניפה במהירות נמוכה והן ממסת האוויר הקטנה הנכנסת למנוע, נשרפת ויוצאת במהירות גבוהה. יחס העקיפה במנועים חדישים העומדים להיכנס לשירות בשנים הקרובות, יהיה בסביבות 1:10.

סיימנו עם בתי-המלאכה ואנו בדרכנו למטוס, שגררו אותו במיוחד עבורנו לרחבה שליד ההגדר. המטוס הוא מדגם בואינג 777-200ER בעל טווח ארוך במיוחד ולא-על-6 מטוסים מדגם זה. למטוס הממתין לנו, ניתן השם "קרית-שמונה" והוא מהיותר מתקדמים בתת-דגם זה ומצוייד בתא טייס, שכולו מסכים בלבד. עלות מטוס כזה כ- 230 מיליון דולר וכדי לכסות עלויות רכישה ותפעול וגם להרוויח משהו, עליו להיות הרבה באוויר. עולים למטוס ונדחקים בקבוצות של 5-6 לתא הטייס הקטן לקבלת הסברים מהקברניט (בוגר קורס 80 בח"א, לעומת חלק מאיתנו שהיה בח"א ובדרך כלל בקורסים הרבה יותר מוקדמים). המטוס ממוחשב ואוטומטי כולו וכפי שהקברניט תאר זאת, במהלך הטיסה הוא מטיס את המטוס 20-30 שניות והשאר נעשה אוטומטית ע"י המטוס, כולל חלק מהחירומים. מצב זה בעייתי, שכן הטייסים מאבדים בשל כך יכולות טיסה בסיסיות. הרשויות וחברות התעופה מודעות לכך ולכן חלק מהנחיתות נעשה ידנית וכן נעשים תרגולים ואימונים בסימולטורים. מטוס זה משמש בעיקר לטיסות ארוכות, כמו טיסה ישירה ללוס-אנג'לס שאורכת 15.5 שעות. היות והטיסה ארוכה מ- 10.5 שעות, יש במטוס צוות נוסף. לטיסה כזו הצוות כולל 13 דיילות/דיילים ו- 4 טייסים, כאשר שני הטייסים של הצוות השני, לנים בתא שינה קטן מאחורי תא הטייס. יוצאים מתא הטייס ונכנסים לתא הנוסעים. המטוס מסודר בקונפיגורציה של 3 מחלקות עם למעלה מ- 270 מושבים. החברים משתרעים על המושבים של המחלקה הראשונה ומשתעשעים במתגים לכוונון המושב ובמסכים שמול כל מושב. הפעם, זה בחינם... זהו מטוס חדיש ומסכים יש בכל המושבים, כולל במחלקה הצפופה.

יורדים מהמטוס, עוברים דרך ההגדר ותוך כדי כך, מתגלה מטוס "מוסטנג" מפורק ומכוסה ברכתי ההגדר. מתברר שהוא שייך למוזיאון ח"א בחצרים ומתכוונים פעם לשפצו ואולי אפילו להביאו למצב טיסת.

מגיעים למחלקת ציוד הצלה. על הרצפה עשרות חזיות הצלה מנופחות לבדיקה ומבצעים עבורנו הדגמה מרשימה ורועשת של ניפוח מגלשת חירום, אשר בהשתחררה מהמטוס, הופכת לסירת הצלה לכ- 60 איש.

התחנה האחרונה בביקור, היא במתקן הלימודים והאימונים לדיילות/דיילים, שם מקבלים הסברים על שלבי המיון והלימוד. המתקן מאובזר כולו בדגמים של תאי הנוסעים של כל סוגי המטוסים שאל-על מפעילה, עם כל הציוד הנלווה, כולל ציוד חירום (באל-על כ- 1,500 דיילות/דיילים, רובם זמניים ומיעוטם קבועים). עולים לקומה השנייה בה יושבת קבוצת לימוד, כאשר כולם ממורקים, מתוקתקים וחנוטים בתוך חליפות וכמובן, עם רוב נשי מוחץ.

סיור מעניין ומהנה ונראה שמארחינו נהנו לא פחות לארח סוג של קולגות כמונו והם גם הביעו זאת.

חם, החברים עייפים וכולם מדשדשים אל מכוניותיהם בחניון המוצל והיידה הביתה, למקלחת הגואלת.

ערך: דוד קומפורטי